

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U VELIKOJ KLADUŠI

P R A V I L N I K

**O OBJAVLJIVANJU ODLUKA OPĆINSKOG SUDA U VELIKOJ KLADUŠI NA
SLUŽBENOJ WEB STRANICI**

Velika Kladuša, juni 2021

Na osnovu člana 37. stav 2. Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 38/05, 22/06, 63/10, 72/10, 7/13 i 52/14) i Smjernica za objavljivanje tužilačkih i sudskih odluka na službenim web stranicama broj 07-13-3-1571-1/2021 od septembra 2014.godine, Predsjednica Općinskog suda u Velikoj Kladuši, donosi:

P R A V I L N I K

O OBJAVLJIVANJU ODLUKA OPĆINSKOG SUDA U VELIKOJ KLADUŠI NA SLUŽBENOJ WEB STRANICI

Ovim Pravilnikom, u skladu sa zakonom i drugim propisima, u Općinskom sudu Velikoj Kladuši (u daljem tekstu: sud) a polazeći od postavke prema kojoj se pravo svakog pojedinca na zaštitu ličnih podataka i zaštitu privatnosti ne smije zanemariti, te uzimajući u obzir legitiman interes javnosti u ovoj oblasti, ovaj pravilnik nastoji da utvrdi primjerena rješenja za Bosnu i Hercegovinu kada je u pitanju balans između zaštite ličnih podataka i javnosti sudskih i tužilačkih akata. Cilj Smjernica za objavljivanje tužilačkih i sudskih odluka na službenim web stranicama (u daljem tekstu: smjernice) je da ujednače praksu u BiH kada je u pitanju proaktivno objavljivanje informacija u posjedu tužilaštava i sudova, te da njihovom primjenom dođe do harmonizacije postupanja sudova i tužilaštava u postupku objavljivanja odluka na službenim web stranicama pravosudnih institucija na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine. Ovo bi u konačnici doprinijelo postizanju optimalnog nivoa transparentnosti pravosudnih institucija, te bi se povećalo povjerenje u pravosuđe sa aspekta javnosti i svakog pojedinca čiji se lični podaci trebaju zaštititi. Implementacijom Smjernica izbjegle bi se različite prakse i eventualne povrede ljudskih prava lica čija se obrada ličnih podataka vrši u toku postupka.

2. Kratak sadržaj pravilnika

Imajući u vidu brojne nejasnoće koje prate praksu (ne)objavljivanja ličnih podataka u pravosudnim aktima, Pravilnik odgovore na pitanje kada i u kojoj mjeri bi trebalo primjenjivati pravilo o anonimizaciji podataka; odgovore na pitanje koliko dugo podaci mogu da budu dostupni na Internet stranici; sugeriraju korelaciju između kategorizacije krivičnih djela u smislu njihove opasnosti za društvo, interesa javnosti da zna detalje o krivičnim djelima i eventualnih ciljeva generalne i specijalne prevencije koja se želi/treba postići, i nivoa dostupnosti podataka o pojedincima optuženim ili osuđenim za činjenje takvih krivičnih djela; sugeriraju kategorizaciju lica u odnosu na koje stepen zaštite podataka treba da bude blaži/strožiji (npr. zvaničnici/javne ličnosti i "obični" građani); te ukazu na set ličnih podataka koji mogu da zahtijevaju veći stepen zaštite.

Pravilnik je koncipiran na način da se obim zaštite ličnih podataka u toku postupka veže za fazu postupka u kojoj se informacije daju. Ovakav način regulisanja odnosne problematike je logičan ako se uzme u obzir da se faze postupka smjenjuju hronološki i samim tim i nivo sumnje da je neko počinio krivično djelo varira, te se kreće od osnova sumnje, preko osnovane sumnje, do krivnje dokazane van razumne sumnje. Pri tome treba imati u vidu relevantne odredbe iz zakona o krivičnom postupku koje popisuju da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava

potvrđivanjem optužnice, kao i da se primjenjuje princip javnosti suđenja. Cijeneći načelo pretpostavke nevinosti, prema kojem se niko neće smatrati krivim dok se pravomoćnom odlukom ne utvrdi da je počinio krivično djelo i da je krivično odgovoran, to je i ovdje različit stepen obima informacija o ličnim podacima osumnjičenog u fazi istrage od onih koje se daju javnosti nakon potvrđivanja optužnice i poslije donesenih presuda. Zbog toga su i Smjernice sačinjene na način da prate svaki pojedini sudski dokument kroz pojedine faze krivičnog postupka, pri čemu se taksativno navode osnovna pravila vezana za dostupnost ličnih podataka i informacija o djelu i počiniocu sa jasno preciziranim izuzecima. Pravilnik ipak ne daje odgovor za svaku potencijalnu konkretnu situaciju koja se u praksi može pojaviti, ali daje orijentire koji će pomoći kontroloru podataka Općinskog suda u Velikoj Kladuši da donesu ispravne odluke.

3. Obim primjene

Ovaj Pravilnik se odnosi na objavljivanje kako integralnih akata Općinskog suda u Velikoj Kladuši, tako i saopštenja za javnost i drugih informativnih sadržaja o konkretnim krivičnim postupcima.

Pravilnik ne obrađuje slučajeve koji se tiču maloljetnih počinitelja krivičnih djela, maloljetnih oštećenih, zaštićenih svjedoka, žrtava seksualnih delikata, jer su lični podaci ovih kategorija učesnika u krivičnom postupku zaštićeni shodno odredbama ZKP-a i posebnih zakona koji se odnose na pomenute kategorije lica. Pravilnik ne tretira informacije koje se u početnoj fazi otkrivanja krivičnog djela počinioca dostavljaju javnosti od strane agencija za provedbu zakona.

4. Osnovni principi

Prikupljanje ličnih podataka

Prikupljanje ličnih podataka će se vršiti u zakonitom postupku, a gdje je moguće, uz znanje ili saglasnost osobe na koju se podatak odnosi.

Kvaliteta ličnih podataka

Lični podaci trebaju biti tačni, potpuni i ažurirani.

Zaštita podataka

Lični podaci trebaju biti zaštićeni razumnim mjerama zaštite protiv rizika zloupotrebe kao što su neovlašten pristup, uništavanje, korištenje, izmjena ili objavljivanje podataka.

Transparentnost i javnost

Objavljivanje tužilačkih i sudskih odluka, odnosno informacija o takvim odlukama, na Internet stranicama pravosudnih institucija je, pored ostalog, važan način osiguravanja javnosti i transparentnosti rada pravosuđa i pomaže da šira javnost bolje razumije krivični postupak" i bude informisana o njegovom toku i ishodu, čime se jača i povjerenje javnosti u rad pravosuđa. Transparentnost i javnost krivičnog postupka u pravilu se primjenjuju od momenta potvrđivanja optužnice.

Zaštita interesa djeteta i maloljetnika

Dijete i maloljetnik je svaka osoba mlađa od 18 godina. Lični podaci o takvoj osobi se ne mogu objavljivati i moraju biti zaštićeni tokom cijelog postupka i bez obzira na status te osobe u konkretnom postupku.

Zaštita interesa svjedoka

Lični podaci svjedoka se ne objavljuju sve do završetka njegovog saslušanja pred sudom nakon podizanja optužnice, dok se lični podaci ugroženih i zaštićenih svjedoka ne objavljuju ni nakon donošenja presude, osim ako sud ne odluči drugačije.

Zaštita interesa pravnih osoba

Podaci o pravnim osobama se u pravilu mogu objavljivati, s tim da konkretna pravna osoba može tražiti drugačiju odluku od suda.

Prava osobe na koju se odnose podaci koji se objavljuju

Osoba čiji se lični podaci objavljuju ima pravo da od suda u razumnom vremenu dobije informaciju o tome, te da se, u slučaju da je njen zahtjev osnovan, izvrši izmjena, brisanje ili dopuna netačnih ili nepotpunih podataka koji se na nju odnose.

5. Značenje termina

Pod "sudskim odlukama" smatraju se: odluke o prijedlozima za određivanje pritvora, presude i rješenja.

Pod "ličnim podacima" smatraju se podaci potrebni za identifikaciju i to: ime i prezime osumnjičenog/optuženog (kod ženskih osoba i djevojačko prezime), ime jednog roditelja, datum i mjesto rođenja.

"Posebni javni interes" u kontekstu ovog Pravilnika utvrđivat će se primjenom nekog od slijedećih kriterija:

1. težina krivičnog djela (npr. ratni zločini i dr. krivična djela koja ne zastarijevaju, organizirani kriminal, privredni kriminal, korupcija, krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora ...);

2. karakter i karakteristike učesnika u postupku (npr. javni službenici, imenovani ili izabrani dužnosnici u izvršnoj, zakonodavnoj ili sudskoj vlasti ...);

3. ostali opravdani interesi javnosti (npr. opasnost djela za društvo, pojavni oblik kriminaliteta i sl.)

Pod odlukama "od značaja za pravnu praksu" smatraju se odluke koje prema ocjeni suda mogu biti od interesa za stručnu zajednicu, odnosno za praćenje razvoja sudske prakse u okviru nadležnosti u krivičnim i građanskim stvarima.

6. Način objavljivanja odluka nakon potvrđivanja optužnice

6.1. Potvrđena optužnica

Sve se potvrđene optužnice mogu objaviti bez ograničenja vezanih za prirodu i težinu krivičnog djela, a u skladu sa kapacitetima i resursom suda. Neophodno je da se osigura minimum transparentnosti i učine dostupnim na web stranicama optužnice ili odgovarajući informativni sadržaji za:

1. predmete ratnih zločina i drugih krivičnih djela protiv međunarodnog prava koja ne zastarijevaju,
2. organizirani kriminal,
3. koruptivna krivična djela,
4. krivična djela protiv službene dužnosti,
5. privredni kriminal,

6. krivična djela za koja se može izreći kazna dugotrajnog zatvora ili zatvora u trajanju od 10 godina, i u drugim predmetima gdje se utvrdi "poseban javni interes".

Optužnice ili informativni sadržaji koji se objavljuju treba da sadrže informacije o:

1. tužilaštvu koje je podiglo optužnicu i broj optužnice;
2. "lične podatke" o optuženoj osobi i to: puno ime i prezime, godina i mjesto rođenja. U slučaju pravne osobe, objavljuju se puni podaci o pravnoj osobi kako su navedeni u optužnici,
3. činjenični i pravni opis krivičnog djela, bez imena oštećenog/ih i svjedoka, i drugih podataka koji mogu otkriti identitet svjedoka ili oštećenih,
4. prijedlog za produženje (određivanje) pritvora,
5. prijedlog za određivanje mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi,
6. prijedlog za donošenje privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva
7. prijedlog za izricanje mjera bezbjednosti.

Neće se objaviti dio optužnice koji sadrži imena svjedoka i oštećenih, prijedlog dokaza, rezultate istrage i dokaze koji potkrepljuju navode iz istrage.

Uz sve informacije i odluke koje se objavljuju do pravomoćnosti presude potrebno je objaviti i napomenu o načelu presumpcije nevinosti, u slijedećem obliku:

"Potvrđivanje optužnice protiv određene osobe ne znači da je ta osoba zaista i odgovorna za počinjenje krivičnog djela. Prema principu presumpcije nevinosti, svako se smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivica. "

6.2. Prvostepena, drugostepena i trećestepena presuda

Presude u krivičnim predmetima

Presude su javne i u načelu se objavljuju bez ograničenja vezanih za prirodu i težinu krivičnog djela, u skladu sa kapacitetima i resursima sudova.

Preporučuje se da se osigura objavljivanje presuda za ona krivična djela za koja se objavljuju optužnice (vidi sekciju 6.1.), kao i presuda od značaja za pravnu praksu, koje će se objavljivati u bazi sudskih odluka Centra za sudsku dokumentaciju VSTV-a.

U svim sudskim odlukama/presudama objavljenim na web stranici, neće se objavljivati sljedeći podaci:

1. Jedinstveni matični broj - JMBG,
2. Broj lične karte, pasoša, vozačke dozvole i brojevi ostalih ličnih dokumenata,
3. Posebne kategorije podataka propisane u članu 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka, a to su: svi lični podaci koji otkrivaju: a) rasno porijeklo, državljanstvo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje ili stranačku pripadnost, ili članstvo u sindikatima, religijsko, filozofsko ili drugo uvjerenje, zdravstveno stanje, genetski kod, seksualni život; b) krivične presude; c) biometrijske podatke;

Izuzetno, takvi podaci se mogu objaviti ukoliko predstavljaju bitno obilježje bića krivičnog djela.

U cilju zaštite ličnog ili intimnog života optuženog ili oštećenog, tužitelja ili tuženog, ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka, sud će po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka ili branioca, a imajući u vidu odredbe ZKP BiH, Zakona o upravnom postupku BiH i Zakona o parničnom postupku BiH, te

relevantne zakone entiteta i Brčko Distrikta BiH, odlučiti da se u sudskoj odluci objavljenoj na web stranici, pored gore navedenih podataka, ne objave ni lični podaci optuženog, tužitelja, tuženog, oštećenog, ili svjedoka. U tom slučaju, takvi podaci bit će anonimizirani.

Presude u parničnim predmetima

Za presude u parnicama bi trebalo da vrijedi suprotan princip od onog koji bi trebalo primjenjivati u krivičnim predmetima: njih u principu ne treba objavljivati na internetu (u bračnim i porodičnim sporovima - ni u kom slučaju). Kada se takve presude objavljuju, to treba činiti u skladu sa procjenom javnog interesa, te na način da se, gdje god je to nužno, zaštite (anonimiziraju) lični podaci osoba koji se u njima navode.

Pri procjeni javnog interesa, mogu se uzeti u obzir sljedeći faktori:

1. karakter i karakteristike predmeta i učesnika u postupku (npr. slučajevi privatizacije, kada su stranke - tužilac i/ili tuženi - država, privredna društva u državnoj svojini i sl.)
2. ostali opravdani interesi javnosti (koje će u konkretnom slučaju procijeniti predsjednik suda).

6.3. Koordinacija objavljivanja sudskih odluka

Uz objavljenu sudsku odluku, gdje god je to moguće, potrebno je navesti link na prvostepenu presudu, odnosno s njom povezane odluke višeg suda po žalbi.

6.4. Informacije o žalbama

O svim žalbama i izjašnjenjima na žalbe podnesenim u toku postupka, može se objaviti saopštenje ili drugi informativni sadržaj koje će sadržavati informaciju o tome da li je i kada podnesena žalba, na koju odluku i kojem sudu.

7. Ostale relevantne smjernice / upustva

7.1. Vrijeme trajanja objave odluka

Pravosnažna odluka suda će biti uklonjena sa interneta nakon isteka roka od tri godine od dana objavljivanja presude.

Optužnice, kao i sudske odluke koje su prethodile pravosnažnoj presudi, bit će uklonjene sa interneta po isteku vremena predviđenog za objavu pravosnažne presude.

Preporučuje se da se optužnice i sudske odluke u predmetima vezanim za krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom ne uklanjaju sa internet stranice suda.

Osoba ovlaštena za objavu akata u ovom sudu je Enes Kajtažović, Viši samostalni referent – tehničar za informacionu i komunikacionu tehnologiju u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši.

Pravilnik obuhvata obaveznu primjenu Upustva za anonimizaciju sudskih odluka (Službeni glasnik BIH broj 30/21 od 21.05.2021.godine) i sva druga tehnička pitanja koja se odnose na obradu i objavu podataka na web stranici suda.

U Velikoj Kladuši, 07.06.2021.godine

Broj :023-0-SU-21-000378

Predsjednica suda

Jasmina Miljković